

ABONAMENT:

Pe an 6 cor.; pe 1/2 an 3 cor.

Pentru România pe an 15 lei.

Manuscripte nu se redau.

LIBERTATEA

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri foarte moderate.

Abonamente și inserțiuni se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă.

Șovinismul brutal.

Săptămâna trecută ne-a adus o nouă dovadă, că, lăsată în voia șovinismului desfrânat, care urlă azi cumplit peste toată țara, ieșind din gurile jidano-maghiare prin trimbițele presei din Pesta, administrația maghiară face pe aiurea adevărate crime față de dreptul cetățenilor nemaghiari și anume chiar și față cu dreptul întemeiat în lege al acelora.

Slovacii din comitatul Lipto au înaintat la congregație propunere în scris, ca să se decreteze și prin conclud, că în congregație Slovacia se pot folosi netulburăți de limba lor națională.

La aceasta le dă drept înșasi legea, dar' se vede că ei, prea fricoși și oropsiți, își tot lăsaseră dreptul din mână și reprezentanții lor cari știau ungurește, vorbeau în congregații ungurește. Dorind acum a da cinstea ce o merită limba lor în reprezentanța comitatelor în cari locuiesc, au făcut, din precauțiune, această propunere.

Intre oameni normali singurul răspuns ce se putea da la propunerea slovacă, era: »n'afi avut lipsă nici să înaintați această propunere, câtă vreme legea înșasi vă dă acest drept; noi, reprezentanții și apărătorii legii, nu o putem călca; e dreptul vostru, folosiți-vă de el«.

Dar' așa! Șoviniștii fanatici și increzuți au luat-o asta ca și cum Slovacii dela ei ar cere acest drept și dela ei ar atrăna să-l dea ori nu. Și haid' trânteste-i o respingere a propunerii, cât se răsune odată țara de bravura apărătorilor »ideii« din congregația comitatului Lipto. Au respins-o, decretând prin conclud, că: Nu se îngăduie în această congregație a vorbi în altă limbă decât cea ungurească, nimănui care știe ungurește; numai cei cari nu știu ungurește, aceia pot vorbi și în limba lor!

Adecă-mi-te șoviniștii din numita congregație s'au pus frumuseșel peste lege, și poruncesc ei, dând cu piciorul în pământ, aceea ce legea nu poruncește!

Aci sunt congregațiile noastre. Câți membri români ai acelora sunt, advocați, medici, preoți, etc. cari știu ungurește, dar' vorbesc în congregație numai în limba noastră românească, nu pentru-că nu ar ști ungurește, ci pentru-că dându-le legea dreptul de a vorbi în limba lor maternă, voiesc prin aceasta să dea onoarea ce i-se cade acestei limbi a poporului pe care îl reprezintă acolo, făcând să răsune și în casa comitatului limba lui! Căci acolo X. și Y. nu vorbește ca »advocatul X.« sau medicul Y., ci vorbește ca reprezentant al popo-

rului care l'a ales și l'a trimis acolo, și de ar face altfel, ar jigni pe alegătorii sei și i-ar umili!

E un trist semn al timpului, că unii zvăpăiați, copii răsfațați ai șovinismului, au ajuns a-și perde atât de mult cumpetul la judecată, încât pentru ei chiar și legea pozitivă și existentă, numai intru atâta mai e dătătoare de măsură, întrucât le vine lor la socoteală să o respecte, întrucât nu, apoi ori-ce cap sec își ia voe a o călca.

Slovacii vor apela la ministru scrintita hotărîre a șoviniștilor din congregația Lipto, și așteptăm dela ministru să le dea el peste degete prea sfătoșilor ungurași din aceea congregație, spunându-le, că aceea ce e lege, nu atrăna dela »bunătatea« domniei lor să îngăduie ori nu!

Ear' noi, vîzînd acestea toate, numai un lucru putem deduce din el: Nu ne e permis nici un moment a sta nici noi tot »blânzi« și »cuminți« și până dincolo »element de ordine«, ci hotărîți pentru toate urmările, tot atât de îndărjita și neînduplecată să fie și pășirea și frunța noastră a nemaghiarilor, peste tot locul, în toate atingerile noastre cu agenții acestui șovinism brutal și fără D-zeu! Fii delicat și nobil, cu cel-ce e și el delicat și nobil, dar' unde în chip atât de temerar îți sare în față ca o fiară sălbatecă agentul ori agenții șovinismului: răspunde-le în același chip și nu îngădui nici o iotă din dreptul națiunii și limbii tale!

Altfel cu acești oameni nu ieși la nici un bine. Prin o atare pășire însă le poți insufla respectarea ta și a dreptului tău.

Iată pentru ce e absolut necesară o activitate generală și pe toate terenele de manifestare a vieții poporului, de jos din comună, până sus la parlament. Jos să lupți pentru validitatea drepturilor limbii, în comună, la comitat, la judecătoria, ear' în parlament să ceri samă ministrilor pentru atari abuzuri descreerate a organelor sale, cum e și acesta față cu Slovacii dela Lipto.

Și picur cu picur face riul și fluviul și marea: stărîind azi și stărîind mâne, și în punctul acesta și în celalalt și peste tot locul, trebuie într'un viitor mai apropiat ori mai îndepărtat, să ajungi a te impune și a-ți cuceri aceea ce pe drept ți-se cuvine!

Alegerea dela Deva.

Alegerea de deputat în cercul Devei a decurs, spre rușinea alegătorilor români din acel cerc, destul de »grandios«. Din vre-o 1500 alegători câți are cercul de toți, au votat aproape 1300, deci au fost duși aproape toți, doar' aceia au lipsit cari n'au fost pe-acasă, și o parte a preoțimii mai conștie

de demnitatea sa, care a stat de parte de orgioasa alegere.

A fost o presiune cum nu s'a mai pomenit în cercul Devei. Au mișcat până și câte un birou și jurat de prin satele de munte, de unde doar' de când sunt alegerile, n'au venit oameni la vot.

Pentru Réthy erau ungarii independenți, pentru Tóroczkay toată ceata slujbașilor, cari uitând de vestita eră alui Széll și știind că doar' el însuși a dat frâul liber, corteșiau absolut cutezant, și așa au trântit pe Réthy cu o majoritate de 155 voturi.

† EPISCOPUL MIHAIL PAVEL.

Biserica greco-catolică e în doliu. Unul din cei mai merituoși arhieri ai sei Mihail Pavel dela Oradea-mare, a răposat Dumineca trecută dimineața, lovit de apoplexie, la băile din Slatina, unde se duse pentru a-și vedea de sănătate.

Episcopia greco-catolică a Oradei n'a avut dela fericitul Vulcan încoace, înființatorul gimnasiului din Beiuș, un arhieru mai nobil ca pe răposatul Pavel, care lasă după sine un șir întreg de fapte de măreață jertfă pentru biserica sa. Era om din cale-afară modest, simplu la port, simplu la modul de traiu, încât adesea abia-l puteai deosebi de printre protopresbiterii din jurul seu, că el e arhieru. Aduna ban cu ban, și vărsa apoi sume mari dintr'una pentru câte un scop nobil bisericesc sau cultural.

Biserica sa catedrală din Oradea, a împodobit-o, că n'o să-i afli pereche printre bisericile române; a zidit tuturor canonicilor sei case noue, frumoase; a restaurat fundamental gimnasiul din Beiuș și l'a provăzută cu cele de lipsă; a zidit, de nou, »Internatul Pavelian« lângă gimnasiul din Beiuș pentru 130 studenți; a înființat un Fond subsidiar Pavelian care a ajuns deja la o mărime însemnată; a îmbunătățit salariile profesorilor din Beiuș; a dăruit orașelor Oradea și Beiuș sume frumoase pentru înfrumusețarea lor, încât Oradea, din recunoștină și-a numit o stradă de frunte a sa »Strada Pavel«, — și alte multe.

A fost un model de om cruțător și model arhieru, care marile sale venite (venite mai mari ca toți arhierii români, uniți și neuniți împreună!), le-a știut folosi așa cum unui arhieru i-se potrivește: pentru binele bisericii și poporului seu.

Era om blând, nezmotos, și totuși a fost odată bătut cu petri de plebea ticăloasă a orașului Oradea care i-a sdrobit reședința (pe vremea Memorandului).

Biserica gr.-cat. cu drept cuvânt jelește azi pe unul din cei mai binemeritați arhierii ai sei.

A fost înmormântat de I. P. S. Sa Metropolitul dela Blaj cu numeroasă asistență.

D-zeu să-l odichnească în pace!

Tot chestiunea „curentului nou“

(Urmare).

3. Le întrunim noi?

Lucru mai presus de ori-ce îndoială, că cele mai însemnate cerințe ale pasivității, a unei pasivități care să impună dușmanului și să-l pună pe gânduri, noi Români din țările coroanei ungare, nu le întrunim.

Intâiu și intâiu din alegătorii nostri abia doar' 10% înțeleg ce e pasivitatea și o respectă, și anume clasa inteligentă neatrănată. Incolo poporul însuși în cel puțin 80—90% nu o înțelege, ear' neînțelegându-o nici nu o respectează, ci dacă domnul cutare nu merge la alegeri, ceialtați alegători din popor să duc, chiar și contra sfaturilor lui, unii atrași de mijloacele materiale corupătoare ce știe că se folosesc la alegeri, alții duși de interesele lor personale cutare, alții și numai de prostia lor. Și nu le prea poți lua în nume de rău, căci partidul nostru național nu a desvoltat nici pe departe aceea activitate ce trebuia să o desvolte pentru a face pe poporul însuși să înțeleagă rostul pasivității și să o respecte întreg, ci l'a lăsat să facă aproape negenat, ce vrea, și el apoi așa a vrut, că a desmînțit tot mereu pe politicianii sei, cari vorbeau de »pasivitatea poporului român«.

Dar' chiar de am ajunge starea ideală, să fi făcut pe toți alegătorii să respecte pasivitatea, ne lipsesc celelalte cerințe cari fac temută și simțită o pasivitate: nu avem administrația nici măcar în cele două trepte de jos ale ei în mâinile noastre, deci prin retragerea noastră în pasivitate mersul mașinării publice, nu suferă aproape nimic ori nimic, și mai ales ne lipsește cerința cea mai mare: puțința de a recurge la arma ce după o pasivitate practică fără succes, trebuie să o prinzi, ca să-l faci pe dușman să simță dară altfel de »argumente«, dacă argumentul așazicînd academic al pasivității nu voește să-l simță și să-l înțeleagă!, precum la noi nu vrea să-l înțeleagă.

Ear' între astfel de împregiurări, când dar' nu vei putea face pe dușman să simță nici lipsa ta în cârmuirea țării, nici măcar să-l împui prin o abținere adevărată generală, nici a-i băga eventual

cu alte mijloace mintea în cap, — între astfel de împregiurări a te retrage în pasivitate pe zeci și zeci de ani, e egal cu a te da legat, a-l lăsa pe dușman să-și joace mendrele și mai desfrânat, și tu a te pune cu mâinile în sin de-o parte, până va veni Dumnezeu să te scoată de aci; asta este mai mult ca ori-ce, apropiat de o... »abdicție națională«!

Intre astfel de împregiurări pasivitatea rămâne pentru noi un ideal, după care noi Români, cu școala noastră politică și cu mijloacele noastre materiale și culturale, ne-am întins prea curînd să-l prindem în cadrele realității, și ne vedem siliți a înceta cu încercările punerii lui în practică, până la timpuri mai bune.

Intre astfel de împregiurări dacă dl Mocsonyi țintuește de nou pe steagul național cuvîntul de ordine »Pasivitate!« și încă cu litere coale de aur, mari, mai mari și mai marcate ca ori-când, și-l ridică și-l fâlface peste plaiurile românești, — apoi evident că dl Mocsonyi ridică așa de sus stindardul național, încât numai noi cărturarii îl vedem și-l înțelegem, ear' bietul popor, cel gârbovit de toate greutățile și mergînd cu ochii mai spre pământ decât spre nori, nu vede mîndrul stindard, și se duce după amărătele semne și cruci ale tristei realități ce le vede înfipite de crudul sistem politic, pe toate laturile cărărilor sale!

Da, pasivitatea, cel puțin ca manifestație platonice, ar fi frumoasă și impunătoare, când cel mai din urmă și mai puțin știutor alegător român aș fi eu și de aci încolo toți mai deștepți și mai vrednici decât mine. Atunci dl Mocsonyi ar putea merge în fruntea noastră cu falnicul stindard ce ridică, și noi am ști face pasivitate cum se recere, — dar' când covârșitoarea majoritate a alegătorilor nostri e cum e, apoi pasivitatea e un lucru cel puțin foarte riscat, cu mult mai riscat ca o activitate îndărjită, chiar și cu trânteli la alegeri!

4. Folioasele pasivității.

Folioasele pasivității, cum este ea practisată la noi, numai față de parlament, sunt acestea: Ne dă posibilitatea de a fi filosofi în sensul proverbului latin: »si tacuises, filosofus (!) mansises«... sub mantaua ei ne putem ascunde slăbiciunea noastră politică, ne mascăm lipsa de organizație și de disciplină, și poate (numai poate!) facem pe dușman să creadă că de am vrea, am fi mai sdraveni decum suntem azi! Ba ne ascundem, foarte mulți, și... comoditatea personală, ca să nu-i zic altfel, căci o activitate ne-ar recere osteneală, ex-

punere, cheltuială chiar, — dar' așa sub masca de pasivisti, ne putem bate comod pe pept, ca și noi suntem naționaliști, chiar de cei dela rudă, — pentru-că asta nu ne costă decât niște vorbe, și și acelea scăpate numai în cercuri intime, ear' în fața străinilor o lăsam pe cât se poate de domol...

Pasivitatea, acolo unde ea se și practică, ferește poporul de molipsirea corupției urite ce se folosește la alegri în patria noastră, și reține dela cadere pe unii, cari după-ce ar fi poate aleși, ar luneca în ispită și, ca deputați, s'ar lăsa »capacități« de guvern prin oarecari mijloace seducătoare și prin aceasta ar demoraliza și mai mult poporul, care cu inimă curată i-a trimis acolo.

5. Pagubele ei.

Ear' pagubele pe care le avem din pasivitate sunt: Că stăruind noi timp nenatural de lung în ea, i-am devalvat tot rostul; lumea mare politică nu ni-o mai ia ca un pas bărbătesc politic, ci ca o dovadă de neputință; poporul nostru însuși a uitat par'că de conducătorii sei, și și când ei mai strigă pe el, nu-l mai aud, ori glasul ce aud le pare așa de străin, că nu-l mai cunosc și nu-l mai ascultă, ci se duce unde biet poate și unde îl trag necazurile, căci însuflețirea produsă în sufletul lui în mijlocul unei acțiuni și activități frumoase, s'a stins, ura față de opresorii cu cari avea să se iee atât de îndârjit de pept la toate alegerile parlamentare, s'a domolit, s'a stins aproape, și își zice: merg după porunca celui mai tare, căci ved că și »domnii« nostri nu mai cutoază să facă nimic... Și așa se produce în suflete o pustire de sentimente și de credință în vitalitatea națională, care nu e respălită prin nici unul din foloasele (prea optimist judecate) ale pasivității. Și noi ne vedem apoi și noi singuri, fără popor, și văzându-l pe el rătăcind, auzi tot la doi pași tineri și bătrâni exclamând: las'o în toc politică națională, dar' cu cine să faci politică?, cu poporul acesta care uite cum

merge ca turmă proastă contra voinței conducătorilor sei? etc. Și de fapt nu poporul e de vină, cât lipsa de acțiune, de activitate viuă pe toate terenele, și pe cel parlamentar, care se încălzescă de nou inimile, să vezi poporul sărind pentru aleșii săi și tineretul luptând pentru reușita aleșilor neamului și focul național lăindu-se în inimi în cercuri tot mai largi.

»Ochi ce nu se ved se uită!« Aceasta e marea pagubă pe care o trage după sine pasivitatea noastră, căci sub firma ei, stând amorțiți, uităm acuși și noi de popor, dar' și el de noi! Poporul pornit și frământat în luptele electorale parlamentare, ca cele mai mari și mai interesante, altfel de lupte ar da și la comitat și la comună, dar' așa când îl chemi la alegerile de comitat și comunale, el stă străin, rece, apatic, căci îi par acestea mai malt niște jocuri de-a alegerea, fără importanță, ear' importanța alegerilor peste tot, s'a spălăcit în sufletul lui, de când nu l'a mai însuflețit nimeni prin luptele la alegerile parlamentare. Și câte alte pagube încă.

(Va urma).

Scrisoare de condolență dlui Ludovic Réthy, in Deva.

Iubite frate în suferințe Réthy!
Adânc mișcat de tragi-comica dtale a cincea cadere la alegerea de deputat, dă-mi voe să te condolez eu cu cuvinte de soț de suferințe.
De mult am știut-o, de multe-ori am simțit-o, de multe-ori am spus-o, chiar dvoastre vi-am spus-o, și de multe-ori am scris-o, că administrația țerii noastre nu e administrația unui stat cultural, ci a unui stat polițial, că guvernul țerii noastre nu e pus în mâinile unor oameni cu vederi și sentimente liberale constituționale, ci în a unor despoți, a unor mici tirani, adevărați mici de stat și de inimă, dar' altfel mari tirani ai constituției și ai dreptului modern. De multe-ori am spus-o și am scris-o, că oameni cari ne ciungăresc fără nici o inimă zi de zi din drepturile noastre naționale și culturale, ale nemaghiarilor, nu sunt oameni pe cari să-i servească și spri-

ginească un om cu un dram de simț în inima sa, și am strigat să ne audă lumea, și strigătul nostru a aflat răsănet în lumea mare, dar' răsănetul nu a aflat răsănet în inimile de piatră a celor ce țin frânele guvernului în mână. Ear' dta ne »mângâiai« că noi nu pricepem politica înaltă, înaltele interese de stat, cari adesea cer bărbăților puși la cârma statelor, să treacă fără inimă peste unele scene cari din punct de vedere uman ar fi în stare a-ți îndupleca inima...

Mai crezi și astăzi în atari gogoase politice, soțule de suferințe Réthy? Dar' ce interese de »politică înaltă, care n'are să se iee după aplecările inimei umane«, au cerut, ca dta să fii atât de crud dat pradă pe colții celor din administrație? Și mai ales ce interese mari au poruncit ca acea ceată servilă a administrației să fie asmuțată cu atâta furie asupra dtale?

Nici vorbă de alte interese, decât de interesele clicei lupave și imorale care ține în mână blidul și sare ca turbată când vede că cearcă să se apropie de ea și altul decât cel »dorit« de ea...

O politică crudă ai servit și servești de atâta vreme în mijlocul nostru al Românilor, dar' »mulțam« de care ți-ai dorit, nu ți-ai prea auzit...

Te-ai aruncat fără nici un scrupul în turburele curent al șovinismului, și ai fost între noi un periculos agent al maghiarismului, că ne-ai închis zeci și zeci de școale populare și le-ai înlocuit cu școale maghiare, comunale sau de stat — și toți fișpanii te-au prigonit și te-au preterat;

ne-ai intimidat învățătorii făcându-i să nu cutoze a să mai manifesta și ei ca cetățeni, — și la patru alegeri de deputați ai căzut;

ai corupt unde numai ai putut spiritul românesc al școalelor și al limbei române, încât mii de blesteme tăcute ori rostite în singurătate, te-au acoperit și te acopăr, — și acum acelea să răsună, că căzuși și a cincia-oară;

ai lucrat din rășputeri la clădirea morii de vânt zisă »ideea de stat național unitar« între noi, — și stîlpii pe care razimă acea harababură de clădire, chiar ei îți deteră un atât de greu ghiont nou după cap.

— Réthy, frate de suferințe, lasă toată speranța muncii tale de maghiarizare printre noi. Contopirea de poare azi nu să mai face cu oameni ca colegii dtale din partidul »liberal«, despre care și noi credem tot cam ce crezi azi — și mai ales simțesti azi — și dta, că-s brutali, lacomi, fără de »lege«, fără »drept« și fără »dreptate«.

Pocăește-te frate, nu mai prigonit macar dta, care vezi cât de rău e a fi

prigonit, pe bietul popor român în cercul dtale de activitate, și nu mai îndopa pe bieții învățători cu idei de supunere necondiționată față de guvernării țerii, căci vezi ce prost să răsună une-ori atari principii infiltrate în popor!

Roată.

Știri politice

Pace în Africa-de-Sud.

Tragedia e încheiată. Cortina cade. Un popor mic și fără păreche de erou, cade îngenuchiat înaintea puterii brutale a celei mai tare decât el. Luni s'a vestit oficios lumii de guvernul englez, că s'a încheiat »pace« cu Burii, deși asta nu e pace, ci e strivire, e aproape nimicire.

Burii, nemai putând duce greul rășboiului, au capitulat naintea puterii engleze.

Corespondență

BEIUȘ, Iunie 1902.

Fundațiune.

Direcțiunea institutului de credit și economii »Victoria« din Arad a creat din sumele destinate pentru scopuri filantropice și culturale, un fond pentru susținerea și ajutorarea alumneului diecesan gr-or. român din Beiuș, și spre acest scop a votat pe anul acesta suma de 500 cor., cu gândul, ca și pe viitor după puțină să doteze acest fond, care va purta numirea: »Fundațiunea institutului de credit și economii »Victoria« din Arad.

Capitalul acestui fond depus în administrarea Consistorului diecesan din Arad, este neatacabil și numai venitul lui să poate întrebuința pentru scopurile alumneului.

Având în vedere chemarea însemnată pe care, din punct de vedere al creșterii și al culturii românești pe lângă gimnasiul nostru din Beiuș, o îndeplinește acest alumneu de băeți, cum și lipsese materiale, cu care a avut să lupte dela înființarea lui, hotărârea direcțiunii institutului »Victoria« este vrednică de recunoștința generală și pentru această marimoasă hotărâre îi exprimăm adânc simțita noastră mulțumită.

Senatul alumneului diecesan gr-or. român din Beiuș.

D. Negrean,
președinte.

Intro' Duminecă a venit notarul la ei și fața lui să părea radioasă de bucurie, când i-a spus: »Veste bună! Contele vine pe patru săptămâni la moșia lui de-aici împreună cu întreaga familie. Și Elza va veni. O! ce amazoană. Să vezi ce frumoasă s'a făcut. Incalecă pe calul cel mai sălbatic și pușcă rațele în sbor. Vom petrece patru săptămâni frumoase.«

Cornel a dat din cap nepăsător.

Cum? i-a zis notarul, d-ta om tinăr prea mult te retragi! Nici la mine nu vii, pe când în satul acesta monoton avem lipsă unul de societatea celui-lalt. Contele ne va învita pe ambii; damele elegante ne vor primi bine, vom avea cavaleri, musică, petreceri și d-ta, care ai fost în Pesta trei ani, vei ști de sigur, cum ai să scoți din minți vr'o contesă doritoare de aventuri și vei ști cum se bea șampania!

Cornel n'a rămas însuflețit de toate aceste și când a plecat notarul, s'a pornit din nou prin munți. S'a pus la vorbă cu ciobanii, le-a învățat doinele și-apoi venind cătră casă a umplut codrul cu răsănetul lor duos.

*

BUCIUM-POENI, Iunie 1902.

Gott erhalte — „abczug“.

Dle Redactor! In 15 Aprilie a. c. aflându-mă în hotelul »Detunata« din Abrud, sara, veniră în mai multe rânduri musicanții și mă întrebau că ce aş dorî să-mi cânte.

De mai multe ori le-am spus că n'am lipsă de musică, dar' văzând că nu mă pot scăpa de dănsii, le-am spus să-mi cânte dară: »Gott erhalte!« Musicanții au și început a cânta, ear' strîșind imnul Casei Domnitoare, vre-o trei suboficieri dela vânători sculându-se în picioare au răspuns cu »Hoch«.

După aceste să scoală notarul din Abrud-sat, Winkler, [vedeți de pe nume ce neoaș patriot!] și poruncește musicanților să nu mai cânte acest imn!

Amestecul acesta al notarului m'a indignat, și am spus musicanților să repeteze imnul, ceea-ce s'a și întâmplat de 3 ori, între strigătele de »Hoch« ale suboficierilor, și între strigătele de »Abczug« ale notarului și a tuturor patrioților de tagma d-sale, cari erau în hotel! Voinicosul patriot însă nu s'a îndestulit numai cu atât, ci ca să se întărite pe Ungurii de față în contra mea, le zice că cum pot ei, ca Unguri și locuitorii ai orașului, să suferă dela mine, un... și aici a folosit o ungurească sudalmă la adresa mea, pentru care s'au desvoltat între noi și provocări pe cale cavalierească, provocări cari însă n'au dus la rezultat, căci viteazul unguraș a știut-o încurca, ba că azi un martor al seu nu e acasă, ba altul, mai mult de o lună de zile, din ce m'am convins, că cavalerul care m'a insultat pe mine și a »abzug«-ulit imnul Casei Domnitoare, când să-și deie samă de faptele sale, atunci să ascunde după tot felul de pretexte, și nu-l poți întâlni nici în gaură de șoarec...

E bine să se știe asta în public, atât din punct de vedere personal cavalierească privindul pe numitul jupân notar, cât și ca lucru caracteristic pentru sentimentele ce manifestă chiar și în aceste părți societatea ungurească față de dinastie și de imnul ei festiv!

George Timariu.

„Panslavi“ în Slovașcie.

Protopresbiteratul evan-lut. și-a ținut adunarea generală în Liptó-Szt. Miklos. Cum Maghiarii chiar și în adunările cu caracter curat bisericesc ved numai tot uneltiri în contra limbei și unității statului maghiar, astfel și aceste adunări biurol maghiar de presă îi atribue colorit politic. Se susține anume că în această adunare s'ar fi făcut propunerea, ca limba protocolară a adunărilor generale pe viitor

La câteva zile un șir de trăsuri cu cai sprinteni de soiu au adus pe contele cu familia, cu prietenii și cunoscuții.

Contele, un om afabil, în zilele prime a făcut vizită preotului, dând lui Cornel o atențiune deosebită. Duminecă după liturgie Cornel împreună cu tatăl seu au reîntors contelui visita. Notarul încă era acolo și când a intrat Cornel în splendidul salon l'a luat de braț și cu vedită bucurie l'a prezentat familiei contelui și oaspeților. Contesa, o femeie nobilă și elegantă, l'a învitat să vină să le țină de urf și când va merge la Pesta să-i cerceteze, ear' Elza, un inger blond și neastempărat, cu zimbet afabil, i-a oferit loja lor în teatru, ture de preumblări cu trăsura și toți, toți au avut cuvinte bune pentru dînsul. Notarul era încântat, îi părea bine cugtând, că tînerul universitar român va părăsi reserva, cu care să purta până acum față de ei, de Maghiari, și va duce impresii bune și suveniruri frumoase despre complesanța conaționailor sei.

Cornel s'a purtat și el foarte afabil. Din ochii lui mari, negri strălucia atâta inteligență și bunătate, ear' în privirea

FOIȚA

CÂNTEC

Nu s'a 'ntemplat așa de mult:
El o iubea peste măsură,
Era de douăzeci de ani...
Dar' of, student numai la jură!

Și când, cu lacrimile 'n ochi,
A întreat-o: „Mă iubești?!“
Ea peste umeri l'a privit,
Rizând sarcastic: „Prea grăbești!“

Dar' anii trec și au trecut,
Și el... luase doctoratul,
Ș'acum micuța nu-l slăbea
Cu omenia și 'n vitatul...

Ear' într'o zi-i șopti roșind:
„Voești pe veci a ta să fu?!...“
Dar' domnul doctor o privi
Ironic: „N'a fi prea târziu?!“

CAUSĂ...

Ne-am întâlnit... Atâta-i tot!...
Și mititica mea frumoasă,
De-atunci... e toată foc și pară
Și colosal de mănioasă.

Ne-am întâlnit... Atâta știu!...
Și... că de-atunci într'una-i plouă:
S'a necăjit, că n'am văzut,
Că... are pălărie nouă!

DIN LUMI IDEALE...

Salon literar... Un tinăr poet...
Nainte-i caetul... Sunt scrieri de-a sale;
Încet, tremurat, sficios și roșind
Începe sub titlul: „Din lumi ideale...“

Un hohot de ris e 'ntregul salon:
„Ce?!... Vrei să ne porți doar' prin
[lumea din stele,
„Cu vecinic amor?!... Ha ha!...“

— „Nu madames!
„Prin lumi, unde nu-s... servitoarele
[rele!“

Victor Bontescu.

„Raze de lună“.

Lui Cornel îi trecea timpul tare greu.
De două săptămâni sosise din capitală
de la drepturi și acum să doria din nou
îndrăg. Satul natal, ascuns sub poalele
munților, îi era tăcut și monoton. Tatăl
seu, preotul era de-apururea ocupat
cu lucrul câmpului, cu seceratul, ma-
mă-sa toată ziua nu făcea altceva, de-
cât ferba pe sama lucrătorilor.

Era încă în sat un notăreșel de
ungur, de altcum tinăr și de petrecere,
Cornel însă nu simpatiza cu el, deși
notarul îi căuta societatea lui și-i cerca
prin afabilitate prietenia.

— Să vii în toată sara la mine, îi
zicea notarul, — nici eu n'am cu cine-mi
petrece, nici d-ta, împreună ne vom
alunga uritul.

Cornel i-a tot promis, dar' nu s'a
dus. Mamă-sa îi zicea: du-te, ear' tatăl
seu nu zicea nimic, și Cornel nu s'a
dus. În zori de zi lua pușca pe umeri,
eșia la codru, mai mult să se plimbe,
decât să vâneze. Spre amezai se reîn-
torcea la casă, dar' după prânz cetea
ori fantaza sub umbra nucului din gră-
dină.

să fie cea slovacă. E un fenomen regretabil, zic foile maghiare, că deși Slovaci toți în comisiunea congregațională numără numai 28 de membri, totuși propunerea a fost subscrisă de 38. Majoritatea de 10 s'a obținut cu concursul acelor Maghiari de tristă amintire, cari sunt în buzunarul băncilor slovace.

Cuvântare

rostită la mormântul parohului binefăcător Samoil Popoviciu, fiindu-i încă scrierul pe marginea mormântului, — de preotul I. Moța.

Înainte de a te pogori în recele tău lăcaș de veci, oprește-te încă o clipită, iubitul nostru repocat, pe marginea mormântului, și dă-ne privilegiul din urmă, ca, văzând încă coșciugul tău, să ne adâncim cu gândurile în istoria frumoasei tale vieți petrecute pe pământ, să lăsăm faptele tale să ne mai vorbească câte-va minute despre o viață bine împlinită în lume, și plecându-ne urechea la graiul acestor fapte, să prindem și noi în sufletele noastre tărie de a urma pilda ta, să ne simțim și noi atrași a trăi pentru frumoase ținte ca tine, să ne silim și noi a deveni fii plăcuți oamenilor și lui D-zeu, precum tu ai fost!

Cine ai fost în lume? ce ai făcut, cum ai trăit, de alergat-au din toate părțile atâta lume, ca să-ți aducă cel din urmă semn de stimă, petrecându-te la mormânt?

O, faptele tale nobile nu e de lipsă să le mai înșir eu, faptele tale toți le știm, trumșea acelora toți o cetim de pe cununile depuse pe scrierul tău, de cătră acei cărora bine le-ai făcut, și la cumpănă greutatea lor după numărul acesta mare de popor, de aproape și de departe, care a alergat, la mormântul tău, să arunce peste scrierul tău o mână de pământ, zicând ca D-zeu să-ți ierte ce vei fi greșit în această lume, și să te primească în împărăția sa!

Cine ai fost?

Preot ai fost, și adevărat preot ai fost! Preot în înțelesul cel mai nobil al chemării, și al împlinirii chemării! Indurat, îndemnător la bine, modest și onest, neîbitor de arginți, ci iubitor de milostenie, care și argintul din această lume l'ai socotit numai ca un mijloc de a face altora bine cu el!

Preot ai fost, nobil preot, care ai înțeles pe deplin chemarea ta în lume, și dacă cu frică și cu cutremur ai primit înalta treaptă a preoției, cu frică și cu cutremur ai și împlinit slujba legată de darul tău!

Preot adevărat ai fost, care ai auzit și ai înțeles glasul timpului și glasul

lor melancolică era o vrajă de nespus. Seriositatea lui, tactul în cuvintele rostite fluent cu vocea liniștită și melodioasă, statura înalță, părul lui undulat și negru, îl prezentau în icoana unui patriciu roman, care tocmai pentru sângele, ce-l are în vine conștiința latinității lui, nu se ținea mai inferior decât cei din jurul său.

Când au plecat, contele l'a invitat să-și fie oaspe zilnic pe timpul, cât va petrece dînsul aici. Cornel a mulțumit, n'a promis nimic, dar și-a pus în gând, că n'are să vină. Când a sosit acasă și-a luat pușca pe umăr, s'a pornit spre munți, umplînd codrul cu vaerul doinelor românești.

*

Ce mare i-a fost mirarea notarului, când a venit după Cornel să-l ducă la curte și nu l'a aflat acasă. — De ce s'a dus? a întrebat de mama lui Cornel, — de ce-i așa străin față de noi!? Noi îl vedem bine, el e băiat frumos și inteligent și-avem lipsă de tineri ca el. Chiar și tînăra contesă Elza mi-a spus să-l duc și pe dînsul. Preoteasa își frecă mâinile. Nu știu, zicea dînsa, — așa-i el, îi place singurătatea, dar' mâne

duios al maicii noastre biserici și al școalei noastre, care ne strigă: preoți, cu crucea faptelor bune mergeți în frunte, dați pildă de jertfire pe altarul bisericii, școalei și neamului, dacă e ca bine să-și fie acestui neam, bisericii și școalei lui, în această lume! Tu ai auzit, ai înțeles și ai ascultat acest glas chemător, și cu belșug aruncat'ai din prisosul ce ți-a dat D-zeu, pe altarele numite!

Cu frică și cu cutremur așteaptă tot omul ciasul morții sale, dar' mai virtos cu frică și cutremur își așteaptă preotul pe al său! Căci lui i-a fost încredințat prin mâna cea nevăzută a lui D-zeu darul de a jertfi în sfintele sfintelor, și îndatorirea de a fi îngrijitorul nu numai a sufletului său, ci și a sufletelor unui popor întreg, și el știe că dincolo de mormânt îl așteaptă plaiurile pe cari va ajunge în fața Tronului lui D-zeu și va fi chemat să deie samă despre cum și-a împlinit înalta chemare în lumea aceasta. Și fiindcă gingașă și sfântă i-a fost chemarea, mare îi e și răspunderea pentru cele ce le va fi lăsat neîmplinite sau pe care le-a îndeplinit greșit! »A servi pe D-zeu, lucru mare și înfricoșat este.«

Cu față senină vei merge tu înaintea dreptului judecător, și când vei cădea înaintea Tronului lui, el îți va zice: »Slugă bună și credincioasă, bine ți-ai împlinit chemarea ta, întră întră împărăția mea!«

»Preotul trebuie să învețe în această lume cu cuvântul și cu fapta: cu cuvântul și cu fapta învățat'ai tu, adeseori mai mult cu fapta decât cu cuvântul!

Preotul în viața sa împlinindu-și chemarea sa, trebuie să se gândească la aceea, ca pomenirea lui în lume binecuvântată să rămână de cei în mijlocul cărora a trăit: a ta pomenire binecuvântată rămâne și va fi în veci, nu numai de cei în mijlocul cărora ai trăit, dar' și de alții departe, cărora cu atâta dragoste creștinească jertfitu-le-ai din bunul ce ți-a dat D-zeu.

Cetim în scripturi că este bucurie în cer, când un rob credincios al Domnului părăsește viața aceasta și trece pe plaiurile luminoase de dincolo, la mijlocul cărora stă Tronul Domnului încungiuat de îngeri, de serafimi și de ceata sfinților și dreptilor. Deplin încredințate sunt sufletele noastre, că bucurie este astăzi în ceruri, după-ce slobozîndu-te noi de pe marginea mormântului în mormânt, trecînd ca prin o ușă despărțitoare, vei răsări pe plaiurile luminoase de dincolo și vei înainta, cuvioș și drept, pe acelea. Ingerii Domnului vor alerga în calea ta și te vor primi, căci vedea-te-vor înconunat cu cununa strălucită a faptelor bune, cu

am să-ți în acasă! Când a sosit Cornel spre sară, mama lui s'a pus de nou cu vorba pe lângă el.

— Auzi Cornel, zicea ea, — de ce fugi tu de oameni? Tu n'ai fost totdeauna așa, cu ce drag te așteaptă, ba fata contelui a trimis anume după tine. Ce-or crede dinții? Ne fac așa onoare mare și tu ești ursuz și fugi de ei.

Lasă-mă, a zis Cornel, — petreacă-și corbii cu corbii. Intre ei mă simt așa străin și nu știu cum, totdeauna îmi vine în minte, că în dosul zimbetelor se ascunde ura de veacuri, că cuvintele lor nu-s din inimă.

Ei vreau să ascundă sub masca afabilității răul ce l'au făcut neamului nostru și prin purtarea lor vremelnice voiesc mai mult să arete, că lanțurile în cari ne-au încătușat nu-s de oțel, și vor fi de aur, când vom uita trecutul nostru contopindu-ne într'înșii.

Preotul l'a bătut pe umeri, l'a îmbrățișat și spre mirarea preotesei i-a zis:

— În tine-i sângele meu, în creerii tăi sunt gândurile mele, mergi pe calea pornită!

(Va urma.)

florile albe ale milosteniei, și cuvintele noastre se vor auzi binecuvîntându-te pentru faptele tale și răsnetul lor te va petrece până înaintea Domnului.

Rămăs bun, iubite frate în Christos și părinte al nostru, care te despați de noi pe veci! Mergi cu pace înaintea Domnului și du cu tine înaintea Tronului lui și rugăciunea noastră, a celor rămași încă în lume, care este: să ne deie încă bisericii și neamului mulți fii buni și iubitori de jertfă precum tu ai fost, care să lase după sine bisericii și neamului bine, precum tu le lași.

»Noi am perdut, eară Domnul a câștigat; noi ne tânguim și suspinăm eară Domnul și sfinții săi se bucură, căci cu un cuvios se înmulțește azi ceata lor.«

Pe cât de grea ne e azi despărțirea de tine, iubite frate și părinte, pe atât de veselă se ne fie revederea pe lumea de dincolo, amin.

NOUȚĂȚI

Durere nemărginită a isbit la capătul săptămânii trecute pe de toți stimatul și iubitul Dr. Daniil P. Barcian, asesor consistorial în Sibiu, încetându-i în 29 Mai n. din viață iubita soție, d-na Silvia Barcian n. Oltean, lăsându-l singur cu 6 fii minoreni lângă sine [4 feciori și 2 fetițe]. Răposata era o podoabă a societății române din Sibiu, prin cultura sa superioară și prin noblețea sa. Era o mamă de model, a cărei prea timpurie trecere din această lume a înduioșat și a înfrustrat pe toți câți au cunoscut pe stimata răposată și pe soțul său, merituosul bărbat de școală. Culmea tragicului e, că îndureratul părinte nici nu a fost acasă când adorata sa soție și-a dat sufletul, ci în o călătorie oficială școlară, și așa i-s'a stins scumpa tovarășă a vieții fără ca el să-și poată alina ceasul din urmă al vieții ei, întocmai precum muritu-i-a între străini prima sa fetiță, în asilul Elena Doamna la București, pe când tatăl-său se afla închis la Vaș, din procesul Memorandumului, fără a putea să-și mai strîngă măcar la sîn pentru ultima dată dulcea fiică, fără să-și poată da ultimul sărut de părinte iubitor.

D-zeu să-și deie tărie sufletească și trupească să poată suporta și această cumplită încercare, ear' pe răposata să o primească în locul celor drepti și buni!

Alegerea dela Arad. Alegerea de episcop al Aradului e fixată, pe Joi, 12 Iunie st. n. c. În aceasta zi se va întruni sinodul în sesiune extraordinară, numai pentru săvîrșire actului electoral.

Tîrgul de vite la Orăștie, care a premers tîrgului de țară [Duminecă și Luni], a fost destul de bun. Mai ales s'au căutat și s'au plătit bine vitele de Șvait cîrnoase. Boi mai grași s'au plătit cu 700—800 cor. perechea.

Tîrgul de țară ținut aici Mercuri, a fost foarte slab cercetat, abia cu ceva mai bun ca un tîrg de săptămână. S'a simțit că e timpul lucrului de câmp și oamenilor le trebuiesc banii pentru lucru, nu pentru tîrg.

Fundațiunea Dr. Iosif Gall. După-cum am amintit deja pe scurt în numărul trecut, biserica gr.-or. română a fost din nou pusă în fericita poziție de a se bucura de fapta nobilă a unuia din fiii ei. În privința aceasta cetim în „Tel. Român“ următoarele:

»Din isvor sigur aflăm, că Ilustritatea Sa, dl Dr. Iosif Gall, membru în casa magnaților etc., a testat partea cea mai mare a averii sale bisericeii noastre gr.-or., amăsuraț conțelegerii avute cu fericita sa

soție de rară noblețea a inimei și alipire cătră biserica noastră...

»Fundațiunea este destinată pentru îmbunătățirea dotațiunii învățătorilor nostri confesionali și spre ajutorarea studenților de ambele sexe la toate studiile mai înalte, neexceptionându-se nici artele și economia. Întăietate vor avea cei din eparhia Aradului.«

»Cartea de aur«, valorosul op istoric al dlui Păcățan, a fost confiscată de judecătoria, și dl Păcățan va dat în judecată. Bravo ție sovoinism nebul.

Foc mare a fost Mercuri în 4 Iunie [în ziua de tîrg] la Turdaș. Au ars casele și șurile alor 9 economi, cu tot ce era pe lângă ele. Posibil din jocul copiilor, fiind părinții la tîrg. Din cei arși 8 inși au fost asigurați și așa paguba li-o plătesc băncile de asigurare, numai unul rămâne sărac, nefiind asigurat.

† **Samoil Popoviciu.** Sămbăta trecută a fost petrecut la locul de vecinică odihnă binemeritul preot, protopresbiter onorar, Samoil Popoviciu din Beriu. Erau de față vrei-o 16 preoți din tract, dintre cari 12 servind, și numeros popor din loc și din satele vecine. Binefăcătorul paroh a avut o înmormântare frumoasă, precum a și meritat. Dela casa proprie a fost dus în biserică de 6 preoți, în biserică i-s'a făcut prohodul prescriș la înmormântarea preoților mireni, protopresbiterul tractual V. Domșa i-a ținut cuvîntarea în care i-a scos la iveală toate jertfele ce a adus pentru bisericile și școalele din acest ținut, jertfe de vr-eo 20.000 cor. Din biserică a fost ridicat și dus la mormânt, unde fiindu-i încă coșciugul pe marginea mormântului, preotul I. Moța i-a dat ultimul salut prin cuvîntarea pe care o publicăm la alt loc. D-zeu să-și odichnească în pace.

Banca „Ardelana“ din Orăștie aduce la cunoștința publicului interesat, că orele de birou pentru instituit în lunile Iunie, Iulie și August sunt dela 8—1, afară de Vineri și Sămbătă, când și d. a. va fi biuroul deschis pentru partide.

Convocare. T. t. membri ai »Secției industriale« sunt rugați a lua parte la adunarea generală extraordinară ce se va ținea Duminecă în 8 Iunie n. a. c. în sala Secției, casele „Ardelenei“.

Examenle de încheere la școala noastră elementară capitală din Orăștie, vor avea loc a doua și a treia zi de Rusalii, precum și încheerea festivă a anului școlar. Comitetul parochial gr.-or. a votat 30 cor. pentru a se procura premii pe șama elevilor eminenți.

Cu aceste examene să încheie peste tot seria examenelor dela școalele noastre populare gr.-or. din tractul Orăștie, examene ce decurg de 3 săptămâni și au fost conduse, aproape toate, de dl protopresbiter tractual V. Domșa. Cele mai multe au dat rezultat bun, unele mulțumitor și numai puține nemulțumitor.

Moarte. George Nicoară, preot în Deva, a încetat din viață în 29 Mai n. în etate de 69 ani, după un serviciu de 48 ani bisericeii și școalei! D-zeu să-și odichnească în pace.

— **Basiliiu Rațiu**, fost vicariu foraneu la Făgăraș, acum asesor consistorial în Blaj, a încetat din viață în Sighișoara, la 1 Iunie n. în etate de 65 ani. D-zeu să-și ierte.

»Urania“, teatru științific, care prezintă ochilor în chipuri în re-

lief felurite părți de lume (America, Australia, Africa, marea, fundul mării cu jivinele sale mari și mici, cu corăbii scufundate zăcînd răsurnate acolo etc.), pe care cei mai mulți din noi nu au privilegiu a le vedea în aievea, — dă în Orăștie azi, Sămbătă și Duminecă, câte o reprezentație în sala hotelului »Transsylvania«. Reprezentațiile au interes deosebit. Vederile sunt mărite și făcute mai plausibile prin proiecțiuni de lumină mare.

— Se atrage atențiunea comercianților cari ar dori să-și afle un local bun de prăvălie în Orăștie, cum și a călătorilor la băile din Geoagiu, asupra inserțiunilor dlor Mihăilă și Reisner de pe pagina din urmă a toii.

FEL DE FEL

Despre Metropolitul Ivacicovici, sîrbul ce ajunsese în scaunul metropolitan din Sibiu, după moartea Metr. Șaguna, — o foaie din Țară publica între altele și următoarea reminiscență:

Era pe vremea păstoririi arhiepiscopului Ivacicovici la Sibiu.

În calitate sa de arhiepiscop și metropolit, dînsul fu chemat într-o Duminecă să sfințească școala de copii la Rășinari.

Metropolitul se și duce la sfințirea școlii și rosti cu ocazia aceea următorul discurs tipic:

»Io venit la voi, pentru-că voi chiămat la mine. Voi nu chiămat la mine, io nu fi venit la voi. Dar acum venit la voi și zic voue, bine faceți că faceți școala la voi. Dați copiii la școala. Vață bine, faceți domni la ei; vață prost, faceți popa le ei...«

Înutil a spune că, Ivacicovici era Sîrb, și numai cu titlu era metropolit român și de mult l'au înmormântat Sîrbii, după-ce l'au găsit demn să-și ridice pe scaunul patriarhal dela Carlovitz.

POSTA REDACȚIEI

Dlui **Al. Medan** în N.-E. Îți dăm răspunsurile aci: »boala hebrească« despre care ai cetit în numărul nostru trecut și pentru care binevoești a ne cere rețetă, ca să se poată și alții vindeca de ea, decumva i-ar cuprinde, e o boală tare lătită și între noi: În tot satul este câte un ciumat perciumat care suge la sângele existenței poporului nostru, pigulindu-i creștărușii ce biet adună cu sudorii grele, și apoi, încărcat de aur și arginți, pleacă din sat la oraș și să face »domn« mare, ear' după el rămâne în sat adesea locul mai pustiu și mai infectat, ca după ori-ce boală, chiar ciumă. Aceasta e »boala hebrească« despre care marele învățat Dr. Babeș zice, că face în România mai mari stricăciuni ca însași pelagra... Căci bieții frați din România au și mai mulți... jidani ca noi. Rețetă de a ne feri de ea? Este! Buna și sigura rețetă: Să ne apucăm noi înșine ori să ne pregătim macar copiii nostri pentru negoț și să umplem satele cu ei, smulgînd negoțul din mâinile jidovești, căci atunci bogăția adunată dela noi rămâne tot între noi și să învîrte ear' la noi! Muncă dar' serioasă și stăruitoare, și ocolirea crășmei și bolții jidanului, și atunci boala asta primejdioasă, o putem scutura cu totul de pe trupul națiunii noastre, și aici și în România!

La partea a doua a scrisorii: Doar' numai nu crezi că putem lăuda pe alegătorii români cari au mers la Deva, unde nu era nici un candidat român ci numai doi unguri încarnați! Intre atari împregiurări firește că singura ținută corectă a alegătorilor români, e pasivitatea. Deci asta nu va să zică de loc neconsecvență din partea noastră.

Redactor resp.: IOAN MOȚA

Imi iau voe a aduce la cunoștința onoratului public, că mărimdu-mi hotelul dela băile **Geoagiu-Feredu** cu încă 10 chilii, am arangiat atât chiliile, cât și grădina spațioasă, împodobită cu cele mai frumoase plantațiuni, ca să satisfacă gustului, comodității și așteptării chiar, și a celui mai distins public!

Pe lângă prețul cel mai moderat, voiu servi pe onorații oaspeți cu

vin procurat direct dela producători și dela școala agronomică „Emke“ din Geoagiu, apoi „Dessert“ de cea mai fină calitate.

Bere gustoasă „Dreher“ conservată în ghețariu.

Tot soiul de mâncări calde și reci
cu prețul cel mai moderat.

Chiliile, provisiunea întregă pe o zi, și întreg serviciul, le ofer pe cât se poate mai ieftin.

Voiu avea la dispoziția publicului călător trăsura, de persoane și de povară, cu prețuri moderate.

Rog pentru binevoitorul sprigin al distinsului public.

Cu stimă

Iosif Reisner,

otelier.

(88) 2—3

Sz. 1678—1902. tkkvi.

(93) 1—1

Arverési hirdetmény és árverési feltételek.

A maros-illyei kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Leitner Mihály dévai ügyvéd által képviselt Löbl Salamon fiai dobrai bej. cég. javára Nándra Adolf tyei lakos elleni végrehajtási ügyben 46 korona tőke, ennek 1899. évi augusztus hó 1-től járó 5% kamatja 80 kor. 60 fill. eddigi és jelenleg 16 kor. 78 fill. ben megállapított költség, továbbá csatlakozást nyert „Hunedóra“ dévai hitelintézet javára 500 korona tőke és jár., végül csatlakozást nyert »Albina« nagyszabeni hitelintézet takarékpénztár javára 220 korona tőke és jár. kielégítése végett az árverést elrendelte.

A (dévai kir. törvényszék) a m.-illyei kir. járásbíróság területén fekvő s a Tyej község I. Rész 122 számú tjkben irt A + 2 rend 735 hrsz. ing. 23 kor., az A + 3 rend 796 797 hrsz. ing. 43 kor., az A + 4 rend 1229 1230 hrsz. ing. 113 kor., az A + 5 rend 328/2/a hrsz. ing. 33 kor., az A + 6 rend 896/2 sz. ing. 11 kor., az A + 7 rend 1138/2 hrsz. ing. 69 kor., az A + 8 rend 256 268 hrsz. ing. 264 kor., végül a Tyej község I. Rész 124 számú tjkben irt s Nándra Adolf, Teian Ioakim és Teian Anna szül. Nándra nevén álló A + 1 rend 26 és 29 hrsz. ingatlanból Nándra Adolfot megillető 1/3-ed rész 920 koronában megállapított kikiáltási árban 1902. évben június hó 19-ik napján d. e. 9 órakor Tyej község előljárási irodában megtartandó nyilvános árverésen fog eladás alá kerülni.

A kir. járásbíróság mint tkkvi hatóság.

Kelt M.-Illyen, 1902. évi márczius hó 21-én.

Csongvay Géza,
kir. aljbiró.

Sz. 1042—1901. végrh.

(91) 1—1

Arverési hirdetmény.

Alulirt bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyszabeni kir. törvényszék 1898. évi 2139 számú végzése következtében Dr. Ruszu Octavian ügyvéd által képviselt »Albina« tak. és hitelintézet javára Somán Todor és társai fintoági lakosok ellen 301 kor. s jár. erejéig 1899. évi novemb. hó 8-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 732 kor. becsült következő ingóságok u. m.: 2 tehén, faépületek stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a m.-illyei kir. jbiróság 1898. évi V. 333/5 számú végzése folytán 301 kor. tőkekövetelés, ennek 1897. évi szept. hó 19. napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 100 kor. 33 fill. biróilag már megállapított költségek erejéig Fintoágon alperesek lakásán leendő eszközzésére 1902. évi június hó 11. napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adadni.

Amennyiben az előverezendő ingóságokat mások is le és felül-

„Minerva“ inst. tipogr. in Orăștie.

foglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt M.-Illyen, 1902. évi május hó 23. napján.

Dobra László,
kir. bir. végrh.

Sz. 323—1902. tkkvi

(90) 1—1

Arverési hirdetmény és árverési feltételek.

A m.-illyei kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Ruszu Octavian nagyszabeni ügyvéd által képviselt »Albina« nagyszabeni hitelintézet takarékpénztár javára Mocz Iuon fűzesd-bogari lakos elleni végrehajtási ügyben 262 kor. tőke, ennek 1895. évi július 2-től járó 8% kamatja 18 kor. 50 fill. eddigi és jelenleg 17 kor. 65 fill. megállapított költség, továbbá csatlakozást nyert kisbirtokosok országos földhitelintézete javára 79 kor. 20 fill. tőke és jár. kielégítése végett az árverést a 2030/1901. számú árverési kérvény folytán elrendelte.

1. Árverés alá bocsáttatnak: A dévai kir. törvényszék (a m.-illyei kir. járásbíróság) területén fekvő s a Fűzesd-Bogara község 41 számú tjkben irt A + 1. rend 127/2 hrsz. ingatlan 23 korona, az A + 2. rd. 140 141 hrsz. ingatlan 377 kor., az A + 7. rd. 529 hrsz. ingatlan 38 kor., az A + 14. rd. 1243/1 hrsz. ingatlan 38 kor., az A + 16. rd. 1358 hrsz. ingatlan 45 kor., az A + 17. rd. 1391/1 hrsz. ingatlan 22 korona, az A + 18. rd. 1422 hrsz. ingatlan 94 kor., az A + 20. rd. 2589 2890 hrsz. ingatlan 110 kor., és az A + 25. rend 3034 hrsz. ingatlan 130 koronában megállapított kikiáltási árban 1902. évi június hó 21. napjának d. e. 9 órakor Fűzesd-Bogara község előljárási irodájában nyilvános árverésen a következő feltételek alatt:

1. A birtok ezen kikiáltási áron alol is eladatik.

2. Az árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 2 kor. 30 fill., 37 kor. 70 fill., 3 kor. 80 fill., 3 kor. 80 fill., 4 korona 50 fillér, 2 korona 20 fillér, 9 kor. 40 fill., 11 kor. és 13 koronát készpénzben, vagy ovadékképes értékpapirban letenni.

3. A bánatpénzül letett értékpapirokat tartozik a vevő az árverés jogerőre emelkedéstől számított 30. nap alatt az ingatlan becsárának 10%-át tevő készpénz kicserélni, ennek elmulasztása a 10-ik pont jogkövetkezményét vonja maga után. A bánatpénz lefizetésének kötelezettsége alol azonban a kisbirtokosok Országos Földhitelintézete ha az árverezők sorába akar lépni (az 1887. XXVI. t.-cz. illetőleg az osztrák magyar bank záloghitel osztálya alapszabályainak ezen törvényben beczikkelyezett 11 (f. pontja értelmében) fölmentetik, az árverési feltételek többi pontján a hivatalos órák alatt a kir. járásbíróság mint tkkvi hatóság irodájában és F.-Bogara község előljárási irodájában megtekinthetők.

A kir. jbiróság mint tkkvi hatóság.

Kelt M.-Illyen, 1902. márczius hó 12-én.

Csongvay Géza,
kir. aljbiró.

Sz. 1293/1902. tkv. (92) 1—1

Arverési hirdetmény.

»Albina« nagyszabeni takarékos és hitelintézet végrehajtónak Mik Isztina f. Lukács Iuonné birtini lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a végrehajtási árverés 160 kor. tőkekövetelés és ennek 1900. évi április hó 19-ik napjától járó 8% kamatai 16 kor. 98 fill. zálogjog bekebelezési illeték 32 kor. perbeli, 14 kor. végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 17 kor. és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-cz. 144. §. alapján és a 146. §. értelmében a dévai kir. törvényszék (a körösbányai kir. járásbíróság) területén levő Birtin községben fekvő a birtini 84 sz. tjkben A I. 5, 6, 8—23, 25—38 40—57 sorsz. jóságtestből Mik Isztina f. Lukács Iuonnét illető részre, a C. 1. alatt özv. Mik Alexandrone szül. Mik Kriska javára bekebelezett élethossziglani haszonélvezeti jog fentartásával 565 kor.-ban, az u. o. 153 sz. tjkben A I. 2 sorsz. jóságtest az 1881. évi LX. t.-cz. 156. §-a alapján egészben a C. 1. alatt özv. Mik Alexandruné sz. Mik Kriska javára bekebelezett élethossz-

szigliani haszonélvezeti jog fentartásával 12 kor.-ban; az u. o. 155 sz. tjkben A I. 1—4 sorsz. jóságtest az 1881. évi LX. t.-cz. 156. §-a alapján egészben a C. 1. alatt özv. Mik Alexandruné sz. Mik Kriska javára bekebelezett élethossziglani haszonélvezeti jog fentartásával 140 kor.-ban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartására határidőül 1902. évi június hó 20-ik napjának d. e. 10 órája Birtin község házához tűzetik ki.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 56 kor. 50 fill., 1 kor. 20 fill. és 14 kor. készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagyis az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Körösbánya, 1902. évi febr. 19.

Felszegi,
kir. aljbiró.

Local de prăvălie.

Un foarte potrivit local de prăvălie pentru 1 comerciant de manufactură sau de vestminte, se află în Orăștie în un loc din cele mai potrivite, în noua casă, ce e încă sub edificare, a subscrisului.

Localul poate fi luat în folosință dela 1 Septembrie încolo.

Pentru informațiuni mai de aproape a se adresa la

Nicolae Mihăilă

proprietar în Vinerea (Felkenyer) p. u. Sibot (Alkenyer).

Sz. 453/1902. végrh. (94) 1—1

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a hátszegi kir. jbiróság 1902. évi Pv. 121. számú végzése következtében Dr. Suciú Gábor ügyvéd által képviselt özv. Berbeszk Éva javára Nikulész Szaveta totesdi lakos ellen 30 kor. s jár. erejéig 1902. évi május hó 2-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 740 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák, lóvak és diszno nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a hátszegi kir. jbiróság 1902-ik évi V. 507/2 számú végzése folytán 30 kor. tőkekövetelés, ennek 190.....évi .....hó.....napjától járó.....% kamatai, 1/8% váltódij és eddig összesen 28 kor. biróilag már megállapított költségek erejéig ados lakásán leendő eszközzésére 1902. évi június hó 12-ik napjának d. e. 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adadni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Hátszegen, 1902. évi május hó 24. napján.

Szentmiklosy András,
kir. bir. végrh.

— Numerii singuratici cu 5 cr. (10 fill.) exemplarul, din „Libertatea“ se află de vânzare în Orăștie la tipografia „Minerva“ și la librăria H. Graef.

Editor: Ioan Moța.